

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาการรับรู้การปฏิบัติ และข้อจำกัดในการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ ของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิจิตร และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ ของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิจิตร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานกลุ่มงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิจิตร ทั้งหมดที่ปฏิบัติงานในแผนก อายุรกรรม แผนกกุมารเวชกรรม แผนกสูติ-นรีเวชกรรม แผนกตา หู คอ จมูก แผนกศัลยกรรมและ แผนกศัลยกรรมกระดูก เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนกันยายน 2547 จำนวน 46 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ส่วนที่ 2) แบบสอบถามการรับรู้และการปฏิบัติการ ให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ ส่วนที่ 3) แบบสอบถาม ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติการให้ ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยใช้แนว ทางการสร้างเสริมสุขภาพเกี่ยวกับการเรียนรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของสุปรียา ตันสกุล (2544) เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรง ตามเนื้อหาของแบบสอบถามการรับรู้การให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพเท่ากับ 0.88 ค่าความตรงตาม เนื้อหาของแบบสอบถามการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพเท่ากับ 0.98 และนำเครื่องมือ ไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพที่มีลักษณะใกล้เคียงกับพยาบาลที่ศึกษาจำนวน 20 ท่าน ได้ค่าความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้การให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพโดยรวมเท่ากับ 0.97 และได้ค่า ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพโดยรวมเท่ากับ 0.98 เมื่อแบบสอบถามทั้งหมดผ่านขั้นตอนตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถาม ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 46 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปพบว่าพยาบาลวิชาชีพเป็นเพศหญิงร้อยละ 95.65 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-39 ปี ร้อยละ 58.69 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 34 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีร้อยละ 89.13 มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 50 ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม/กุมารเวชกรรมร้อยละ 39.13 ประสบการณ์การปฏิบัติงานในแผนกอยู่ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 52.18 โดยมีค่าเฉลี่ยประสบการณ์การปฏิบัติงานในแผนก 6.65 ปี ร้อยละ 63 ไม่เคยได้รับการอบรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ ร้อยละ 97.82 ไม่เคยเป็นวิทยากรเกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ ร้อยละ 100 มีการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้มารับบริการ โดยร้อยละ 43.48 ให้ความรู้หลังจากพบแพทย์แล้ว ร้อยละ 80.43 ให้ความรู้รายบุคคล โดยใช้เวลาในการให้ความรู้รายบุคคล 1-5 นาทีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.48 และใช้เวลาในการให้ความรู้รายกลุ่มมากกว่า 10 นาที คิดเป็นร้อยละ 44.45 ความรู้ที่ให้คือการมาตามนัดร้อยละ 93.48 การปฏิบัติตัวเฉพาะโรคร้อยละ 100 สิทธิการรักษา ร้อยละ 84.78 บอกการวินิจฉัยโรคของแพทย์ ร้อยละ 93.48 พฤติกรรมการสร้างเสริมสุขภาพ ร้อยละ 100 การฟื้นฟูสภาพ ร้อยละ 82.61 ร้อยละ 87 มีการประเมินผลหลังการให้ความรู้ ร้อยละ 100 มีความสนใจในเรื่องการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ และมีการเพิ่มเติมความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 95.65 มีการประเมินผลหลังการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ ร้อยละ 87.00 วิธีการประเมินโดยการสอบถามย้อนกลับ ร้อยละ 71.74 พยาบาลวิชาชีพส่วนใหญ่สนใจในเรื่องการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีการเพิ่มเติมความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพของตนเอง ร้อยละ 95.65 โดยใช้วิธีอ่านหนังสือ/วารสาร/นิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 69.57

2. พยาบาลวิชาชีพกลุ่มงานผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลพิจิตรมีการรับรู้การให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 176.59, \sigma = 0.46$) เมื่อพิจารณาการรับรู้รายด้านพบว่ามีการรับรู้ทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านผู้ให้ความรู้สุขภาพ ด้านวิธีการให้ความรู้ ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านกลุ่มเป้าหมาย ($\mu = 48.33, \sigma = 0.86, \mu = 47.61, \sigma = 0.44, \mu = 47.17, \sigma = 0.36, \mu = 33.48, \sigma = 0.58$ ตามลำดับ)

3. พยาบาลวิชาชีพกลุ่มงานผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลพิจิตรมีการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 146.43, \sigma = 0.72$) เมื่อพิจารณาการปฏิบัติรายด้านพบว่า ด้านผู้ให้ความรู้สุขภาพและด้านบรรยากาศการเรียนรู้การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 41.63, \sigma = 0.67$ และ $\mu = 39.30, \sigma = 0.76$ ตามลำดับ) ส่วนด้านวิธีการให้ความรู้และด้านกลุ่มเป้าหมายการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 37.43, \sigma = 0.85$ และ $\mu = 28.07, \sigma = 0.86$ ตามลำดับ)

4. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิจิตร พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 100 ปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 47.83 เมื่อพิจารณารายด้านปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพด้านผู้ให้ความรู้พบปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด 4 ลำดับแรกคือไม่มีเวลาให้ความรู้เนื่องจากผู้ป่วยมาก ร้อยละ 65.22 มีภาระรับผิดชอบงานอื่นมาก ร้อยละ 63.04 ขาดความรู้ความเข้าใจทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม ร้อยละ 52.17 และขาดทักษะในการจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 47.83 ปัญหาและอุปสรรคด้านกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ไม่สามารถประเมินผู้เรียนก่อนให้ความรู้เนื่องจากผู้รับบริการมาก ร้อยละ 89.13 ส่วนปัญหาและอุปสรรคด้านวิธีการให้ความรู้ พบว่าไม่สามารถเลือกวิธีการให้ความรู้แบบต่างๆ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ร้อยละ 52.17 ขาดการสนับสนุนอุปกรณ์การให้ความรู้ทางด้านสร้างเสริมสุขภาพ ร้อยละ 34.78 และปัญหาและอุปสรรคด้านบรรยากาศการเรียนรู้ พบว่าบรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ร้อยละ 78.26 และขาดสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ร้อยละ 63.04

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาจะมีส่วนที่ควรปรับปรุงในการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านกลุ่มเป้าหมายและวิธีการให้ความรู้ด้านการสร้างเสริมสุขภาพดังนี้

1. ด้านกลุ่มเป้าหมาย ผู้บริหารร่วมกับผู้ปฏิบัติควรได้มีการวางแผนร่วมกันปรับเปลี่ยนระบบการทำงานในแผนกผู้ป่วยนอกและมอบหมายผู้รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพแก่ผู้มารับบริการแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิจิตร
2. ด้านวิธีการให้ความรู้ผู้บริหารกลุ่มงานผู้ป่วยนอก ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้พยาบาลมีการพัฒนาความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมสนับสนุนให้พยาบาลเข้ารับการอบรมวิชาการด้านการสร้างเสริมสุขภาพให้มากขึ้น เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจและมีทักษะในการปฏิบัติและเห็นความสำคัญของการหาวิธีการปฏิบัติกิจกรรมมาสร้างเสริมสุขภาพต่างๆ ให้แก่ผู้มารับบริการ
3. คณะกรรมการบริหารกลุ่มการพยาบาลควรให้การสนับสนุน เกี่ยวกับด้านงบประมาณด้านบุคลากร สื่อวัสดุอุปกรณ์ และประเมินติดตามการปฏิบัติการด้านการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้รับบริการ ได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การศึกษาผลการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ ต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพของประชาชน
2. การศึกษาการปฏิบัติการให้ความรู้ด้านสร้างเสริมสุขภาพ ของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มงานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพิจิตร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อทราบปัญหาอย่างแท้จริง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved